

Naturvårdsverkets författningssamling

ISSN 1403-8234

Naturvårdsverkets föreskrifter om jägarexamen;

NFS 2015:10

Konsoliderad version. Detta dokument har sammanställts i informationssyfte. Kontrollera därför alltid texten mot den tryckta versionen. Denna version innehåller ändringar till och med NFS 2023:5

Med stöd av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) föreskriver Naturvårdsverket följande.

Organisation m.m.

1 § Den som vill få tillstånd att inneha jaktvapen ska avlägga jägarexamen i enlighet med bestämmelserna i dessa föreskrifter.

2 § En samrådsgrupp för jägarexamen kan sammankallas av Naturvårdsverket. Samrådsgruppen består av representanter för Polismyndigheten, Svenska Jägarförbundet, Jägarnas Riksförbund och vid behov andra berörda myndigheter och organisationer.

3 § Med jägarorganisationerna avses i dessa föreskrifter Svenska Jägarförbundet och Jägarnas Riksförbund.

Jägarorganisationerna ska inom varje län svara för provens praktiska genomförande.

4 § Det framgår av 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) att proven för jägarexamen ska avläggas inför en av Polismyndigheten förordnad provledare.

Provledare ska fullgöra de arbetsuppgifter som de tilldelas av jägarorganisationen. (NFS 2019:8)

Jägarorganisationerna ska se till att ett tillräckligt antal provledare ska vara aktiva vid varje provbana med hänsyn till provverksamhetens omfattning. (NFS 2019:8)

4 a § En provledare får vara verksam vid högst tre provbanor. (NFS 2019:8)

Provledarens jägarorganisation ska anmäla till Naturvårdsverket om en provledare ska vara verksam vid mer än en provbana. (NFS 2019:8)

En sådan anmälan ska föregås av samråd mellan jägarorganisationerna. Samråd behöver inte ske om provledaren tillhör samma jägarorganisation som äger eller driver alla aktuella provbanor. (NFS 2019:8)

5 § Ett tillräckligt antal godkända provbanor för jägarexamen ska finnas i varje län med hänsyn till provverksamhetens omfattning, resvägar, befolkningsunderlag m.m.

En provbana ska vara besiktigad och godkänd av respektive jägarorganisation inom det område där banan ligger.

Jägarorganisationerna ska teckna ansvarsförsäkring för provledare, funktionärer och provtagare på provbanorna.

6 § I 2 kap. 4 § vapenförordningen (1996:70) anges att Svenska Jägareförbundet och Jägarnas Riksförbund ska lämna förslag på provledare till Polismyndigheten. Detta ska göras till Polismyndigheten i den polisregion där provledaren i huvudsak ska vara verksam.

Den som Polismyndigheten förordnar till provledare

- ska ha genomgått provledarutbildning fastställd av Naturvårdsverket och ha tjänstgjort jämsides med förordnad provledare vid minst två teoretiska och tjugo praktiska delprov
- ska ha genomgått samtliga prov i jägarexamen med godkänt resultat
- bör ha genomgått studiecirklar eller motsvarande inom ämnesområdet jakt och viltvård
- ska bedömas lämplig med hänsyn till yrkesverksamhet och personliga egenskaper
- ska vara känd som en kunnig och omdömesgill jägare med bred jaktlig erfarenhet och om möjligt ha erfarenhet av undervisning och
- bör vara känd inom jägarorganisation i länet eller annan liknande organisation.

Förordnande som provledare gäller för viss tid, dock längst fem år.

7 § Förordnande som provledare kan återkallas av Polismyndigheten, om

- provledare begått brott av sådan karaktär att denne bedöms som olämplig för sitt uppdrag
- provledaren drabbas av sjukdom, skada eller annat men, som gör att provledaren inte kan fullgöra sitt uppdrag
- provledaren själv avsäger sig sitt uppdrag
- respektive jägarorganisation hemställer om återkallande eller
- andra särskilda skäl föreligger.

8 § Respektive jägarorganisation ska skyndsamt utreda klagomål mot provledares sätt att fullgöra sina uppgifter.

Om det finns grund för att provledaren ska skiljas från sitt uppdrag ska respektive jägarorganisation redovisa frågan till Polismyndigheten och hemställa att provledarens förordnande återkallas

Om Polismyndigheten beslutar att återkalla förordnandet eller om detta löper ut, ska provledaren omgående återlämna all materiel och samtliga handlingar som rör provverksamheten till respektive jägarorganisation.

Jägarexamen - innehåll m.m.

Innehåll

9 § En fullständig jägarexamen består av ett teoretiskt prov och tre praktiska delprov. Före de praktiska proven ska godkänt teoretiskt prov avläggas. I *bilagan* illustreras vilka delprov som krävs för ytterligare jaktvapen för någon som sedan tidigare har delar av en fullständig jägarexamen.

Teoretiskt prov (NFS 2019:8)	Bestående av det antal frågor som anges i 13 a §
Praktiska prov	- Hagelgevårsprov - Grundprov/kulgevär - Högviltprov/kulgevär (NFS 2019:8)

De tre praktiska delproven ska bestå av följande moment:

Hagelgevårsprov	- Säker hagelgevärshantering - Avståndsbedömning - Lerduveskjutning - Skjutning mot markmål
Grundprov/kulgevär	- Säker kulgevärshantering - Precisionsskjutning
Högviltprov/kulgevär	- Skjutning mot såväl stillastående som löpande älgfigur.

Om Grundprov/kulgevär inte avlagts före Högviltprov/kulgevär ska momentet Säker kulgevärshantering ingå. Vid underkänd Säker kulgevärshantering ska provet mot stillastående och löpande älgfigur avbrytas.

Momenten Speciell hagelgevärshantering under Säker hagelgevärshantering (enligt 16 §) - och Speciell kulgevärshantering under Säker kulgevärshantering (enligt 23 §) - som ingår i Hagelgevårsprovet respektive i Grundprov/kulgevär måste avläggas med godkänt resultat innan sådant prov får fortsättas.

Ett praktiskt delprov ska genomgås med samtliga moment under samma dag. Vid extrema väderleksförhållanden eller motsvarande får dock provledare besluta att något moment får genomföras senare.

Den provtagare som innan provet uppträder olämpligt med vapen får inte avlägga prov. Vid olämplig vapenhantering sedan något delprov ägt rum men annat delprov inte påbörjats kan provtagaren nekas vidare prov den dagen. Andra godkända moment i aktuellt delprov får i sådant fall inte tillgodoräknas.

10 § Ett godkänt prov gäller tills vidare.

Provledare ska utfärda intyg över genomgången prov i samband med provtillfället. (NFS 2023:5)

Provledare ska registrera samtliga avlagda praktiska prov med uppgift om godkänt eller underkänt resultat i Naturvårdsverkets jägarregister senast tio dagar efter genomfört prov. (NFS 2023:5)

11 § Som typer av jaktvapen räknas vid ansökan om tillstånd till innehav följande vapen:

Hagelgevär

Alla hagelgevär - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera hagelpipor.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 2-4 samt för jakt tillåtna luftgevär

Alla kulgevär avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4 enligt 14 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar avsedda för patroner i klasserna 2, 3 och 4. Till denna vapentyp räknas även luftgevär tillåtna för jakt enligt 20 § Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt.

Kulgevär avsedda för patroner i klass 1

Alla kulgevär avsedda för patroner i klass 1 enligt Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt - oavsett kaliber, antal pipor, pipornas placering, funktionssätt, laddningskapacitet, jaktligt användningsområde etc. - samt kombinationsvapen med en eller flera kulpipor av kaliber/kalibrar, avsedda för patroner i klass 1.

Teoretiskt prov

12 § Naturvårdsverket ansvarar för både innehållet i och utformningen av det teoretiska provet. (NFS 2019:8)

Det teoretiska provet ska avläggas på det sätt som Naturvårdsverket anvisar. (NFS 2019:8)

13 § Det teoretiska provet ska innehålla frågor inom ämnesområdena

- artkännedom,
- ekologi samt naturens och djurens utveckling,
- fångst av vilda däggdjur och fåglar,
- jakt- och vapenlagstiftning samt annan relevant lagstiftning,
- jaktetik,
- jakthundar,
- jaktmetoder,
- miljö- och naturvårdshänsyn,
- omhändertagande av fällt vilt,
- skadskjutning och eftersök av skadat vilt,
- skjutvapen och skjutteknik,
- skottverkan, ammunition och ballistik,
- säkerhet vid vapenhantering,
- viltforskning,
- viltförvaltning och viltskador, samt
- viltvård. (NFS 2019:8)

13 a § Det teoretiska provet innehåller 70 frågor (provfrågor) och ska lösas på högst 60 minuter. (NFS 2019:8)

För att provet ska godkännas måste minst 60 provfrågor vara rätt besvarade. (NFS 2019:8)

13 b § Utöver provfrågorna får Naturvårdsverket lägga till högst tre frågor (testfrågor) i det teoretiska provet utan att provtagaren vet vilka dessa är. Testfrågorna ska inte räknas in i provtagarens slutresultat. (NFS 2019:8)

14 § Provedare får endast använda det teoretiska provet i samband med provtagning. Provtagare får inte behålla, kopiera eller på annat sätt avbilda frågorna.

Vid prov får hjälpmedel inte användas, annat än de som anges i 31 §. Provet avbryts för den som fuskar.

Provtagare får avlägga endast ett teoretiskt prov en och samma dag.

Praktiskt hagelgevårsprov

15 § Det praktiska hagelgevårsprovet ska innehålla följande moment:

1. Säker hagelgevårshandtering
2. Avståndsbedömning
3. Lerduveskjutning
4. Skjutning mot markmål

Momenten 1 och 2 får utföras som ett enda moment - enligt vad som föreskrivs i 18 §.

För att bli godkänd ska provtagaren godkännas i samtliga moment.

16 § Vid Säker hagelgevårshandtering ska provtagarens förmåga att hantera sitt hagelgevär säkert prövas på två sätt:

- a) *Speciell hagelgevårshandtering*, där provtagaren ska utföra vissa handlingar med ett hagelgevär på en särskild provplats. Vapenhandlingen kontrolleras och bedöms då i detalj enligt ett särskilt program.
 - b) *Allmän hagelgevårshandtering*, där provtagarens vapenhandtering ska kontrolleras och bedömas allmänt i samband med att Avståndsbedömning, Lerduveskjutning och Skjutning mot markmål genomförs.
- För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhandtering vara säker.

17 § Vid *Avståndsbedömning* ska provtagarens förmåga att bedöma om ett mål är inom eller utom hagelhåll prövas.

Sammanlagt fem viltfigurer (däggdjur) av falltyp ska visas samt en fågelsiluett mot fri himmel. Fågelsiluett och rådjursfigur ska för godkänt prov vara placerade på max 20 meters avstånd från provtagaren och för underkänt på 30 meters avstånd från provtagaren. Provtagaren ska markera ett skott med geväret mot de figurer han eller hon anser vara inom hagelhåll.

För att kunna godkännas krävs att provtagaren inte markerar skott mot något av målen utom skotthåll och att provtagaren markerar skott mot samtliga mål inom skotthåll.

18 § Avläggs proven i 16 och 17 §§ samtidigt (kombinationsprov) ska provtagaren förflytta sig efter en markerad stig, där vissa hinder förekommer och där provtagaren på sex platser ges möjlighet att markera skott med sitt gevär mot viltfigurer (5 markbundna vilt och 1 fågelsiluett).

För att kunna godkännas krävs att provtagaren uppfyllt samma krav som gäller för Säker hagelgevårshandtering och Avståndsbedömning.

19 § Vid *Lerduveskjutning* ska provtagaren skjuta mot sex lerduvor som kastas rakt ut och bort från en plats omedelbart intill provtagaren - frånskott. Minst fyra träffade lerduvor krävs för godkänt prov.

20 § Vid *Skjutning mot markmål* ska provtagaren skjuta mot ett vänster- och ett högergående markmål på 20 meters avstånd - sidskott. Båda målen ska träffas för att provet ska vara godkänt. Som träff räknas minst åtta hagel (US nr 7-2,5 mm/7,5-2,4 mm) inom träffområdet (Ø 9 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för hare eller rävfigur, eller 28 hagel inom träffområdet (Ø 18 cm, placerat över lung-hjärtområdet) för rådjursfigur.

21 § Om provtagaren underkänts i Speciell hagelgevärshantering enligt 16 § eller underkänts i något av momenten Avståndsbedömning/Säker hagelgevärshantering/Lerduveskjutning eller Skjutning mot markmål på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, ska hagelgevärsprovet avbrytas. Andra godkända moment i hagelgevärsprovet får i sådant fall inte tillgodoräknas.

Praktiskt grundprov/kulgevär

22 § Det praktiska grundprovet/kulgevär ska innehålla momenten

1. Säker kulgevärshantering
2. Precisionsskjutning

23 § Vid Säker kulgevärshantering ska provtagarens förmåga att hantera sitt kulgevär säkert prövas på två sätt:

- a) *Speciell kulgevärshantering*, där provtagaren får utföra vissa handlingar med ett kulgevär, där vapenhanteringen kontrolleras och bedöms i detalj enligt ett särskilt program.
- b) *Allmän kulgevärshantering*, där provtagarens vapenhantering kontrolleras och bedöms allmänt i samband med att momentet Precisionsskjutning genomförs. För att kunna godkännas måste provtagarens vapenhantering vara säker.

24 § Om provtagaren underkänts i Speciell kulgevärshantering eller underkänts i Precisionsskjutning på grund av uppenbart undermålig vapenhantering, ska kulgevärsprovet avbrytas.

Nytt prov måste i sådant fall göras av hela Grundprov/kulgevär annan dag.

25 § I *Precisionsskjutning* ska provtagarens förmåga att skjuta två väl sammanhållna träffbilder om fyra skott vardera prövas. Den första träffbilden ska provtagaren skjuta från skjutstol och den andra med jägarmässigt stöd.

Skjutavståndet ska vara 80 meter. (NFS 2023:5)

För att kunna godkännas krävs att kulhålén i respektive serie täcks helt av cirkelrunda träffbildsmallar.

Serie skjutna från skjutstolen får ha högst 12 cm spridning.

Serie skjutna med jägarmässigt stöd får ha högst 17 cm spridning.

Om bara den ena serien är godkänd, ska momentet underkännas.

Praktiskt Högviltprov/kulgevär

26 § Praktiskt Högviltprov/kulgevär ska vara utformat som respektive jägarorganisations älgskytteprov och innehålla

1. Skjutning mot stillastående älgfigur
 2. Skjutning mot löpande älgfigur
- Skjutavståndet ska vara 80 meter. (NFS 2023:5)

Om detta delprov avläggs före Grundprov kulgevär ska provet börjas med Säker kulgevärshantering.

27 § Provtagare som önskar avlägga godkänt Högviltprov/kulgevär ska skjuta ”Godkänd” för erhållande av respektive jägarorganisations älgskyttemärke i brons på godkänd provbana och inför provledare.

28 § Vid praktiskt Högviltprov/kulgevär ska provtagaren skjuta minst tre godkända 4-skottserier samma dag för godkänt. Vidare får provtagaren inte skjuta mer än nio stycken 4-skottserier samma dag.

Omprov av underkänt prov

29 § Den som helt eller delvis underkänts i prov, har rätt att avlägga nytt prov.

Omprov av helt underkänt prov eller avbrutet prov på grund av fusk eller uppenbart undermålig vapenhantering, får inte göras samma dag.

Om endast *ett* av momenten Avståndsbedömning, Lerduveskjutning eller Skjutning mot markmål i hagelgevårsprovet underkänts, får högst två omprov av det underkända momentet göras samma dag. Motsvarande gäller om momentet Precisionsskjutning i Praktiskt grundprov/kulgevär underkänts.

Utformning av provplatser

30 § De skjutmoment med skarp ammunition som ingår i delproven Praktiskt hagelgevårsprov och Praktiskt grundprov/kulgevär samt i Högviltprov/kulgevär får genomföras endast på sådana platser på skjutbanan som berörd myndighet godkänt för skjutning med de aktuella vapentyperna.

Provtagare med funktionsnedsättning

31 § Vid prövning av provtagare med någon form av funktionsnedsättning ska proven anpassas till den typ av funktionsnedsättning provtagaren har.

Avgifter m.m.

32 § Provtagare ska betala en avgift till provbanan för respektive prov enligt följande: (NFS 2019:8)

Teoretiskt prov	500 kronor (NFS 2019:8)
Hagelgevårsprov	400 kronor
Grundprov/kulgevär	200 kronor
Högviltprov/kulgevär	200 kronor
Omprovsmoment	100 kronor
Tilläggsserie 1	50 kronor
Tilläggsserie 2	50 kronor

Skjutbanans kostnad för ammunition tillkommer. Inga andra avgifter utöver den av Naturvårdsverket fastställda avgiften och eventuell kostnad för ammunition får tas ut av provbanan vid provtillfället. Kvitto på betalda avgifter ska kunna utfärdas av provbanan. (NFS 2019:8)

NFS 2015:10

32 a § Fördelningen av avgiftsintäkterna mellan provbanorna och Naturvårdsverket regleras i särskilt beslut.

33 § Intyg över avlagda prov i jägarexamen ska utfärdas av provledare och sammanställas i form av ett jägarexamensbevis. Provledare ska registrera samtliga avlagda prov i Naturvårdsverkets jägarregister senast tio dagar efter genomfört prov.

Registernummer för provledare och provbanor

34 § Provledare ska tilldelas ett registernummer av Naturvårdsverket bestående av länsbokstav och tre siffror.

Provledare ska ange sitt registernummer på utfärdade intyg. *(NFS 2019:8)*

Provledarens registernummer ska anges vid registrering av provresultaten i jägarregistret. *(NFS 2019:8)*

35 § Varje provbana ska tilldelas ett registernummer av Naturvårdsverket bestående av länsbokstav och tre siffror.

Provledare som leder prov för jägarexamen vid provbana ska ange banans registernummer på utfärdade intyg. *(NFS 2019:8)*

Provbansans registernummer ska anges vid registrering av provresultaten i jägarregistret. *(NFS 2019:8)*

Ikraftträdande

NFS 2015:10

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2016 då Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2005:4) om jägarexamen ska upphöra att gälla.

NFS 2019:8

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 januari 2020.

NFS 2023:5

Dessa föreskrifter träder i kraft den 15 maj 2023

Utgå från denna kolumn. Sök upp den rad där de vapen finns som provtagaren (eller motsvarande) redan har. Följ sedan raden åt höger och stanna i den ruta ovanför vilken de vapen finns angivna som provtagaren önskar anskaffa. Där står vilka prov som måste avläggas.

Sök här upp de vapen som provtagaren (eller motsvarande) vill anskaffa.

	Hagel	Kula 1	Kula 2	Kula 1 + Kula 2	Kombi 1 Hagel + Kula 1 Hagel + Kombi 1 Kombi 1 + Kula 1	Kombi 2 Hagel + Kula 2 Hagel + Kombi 2 Kombi 2 + Kula 2	Kula 1 + Kombi 2 Kula 2 + Kombi 1 Kombi 1 + Kombi 2
Inget vapen alls	T, Ha	T, Gk, Hk	T, Gk	T, Gk, Hk	T, Ha, Gk, Hk	T, Ha, Gk	T, Ha, Gk, Hk
Hagel	0	T, Gk, Hk	T, Gk	T, Gk, Hk	T, Gk, Hk	T, Gk	T, Gk, Hk
Kula 1	T, Ha	0	0	0	T, Ha	T, Ha	T, Ha
Kula 2	T, Ha	T, Gk, Hk	0	T, Gk, Hk	T, Ha, Gk, Hk	T, Ha	T, Ha, Gk, Hk
Kula 1 + Kula 2	T, Ha	0	0	0	T, Ha	T, Ha	T, Ha
Kombi 1 Hagel + Kula 1 Hagel + Kombi 1 Kula 1 + Kombi 1	0	0	0	0	0	0	0
Kombi 2 Hagel + Kula 2 Hagel + Kombi 2 Kombi 2 + Kula 2	0	T, Gk, Hk	0	T, Gk, Hk	T, Gk, Hk	0	T, Gk, Hk

T = Teoretiskt prov, Ha = Hagelgevårsprov, Gk = Grundprov/kulgeär, Hk = Högviltprov/kulgevär

Fotnot:

Kula 1 avser klass 1 enligt 14 § i Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2002:18

Kula 2 avser klasserna 2-4 enligt samma föreskrifter

Kombi 1 avser kombinationsvapen i klass 1

Kombi 2 avser kombinationsvapen i klass 2-4